

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ТА РЕДАГУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан _____
факультету _____

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)
« _____ 2019

БРОШУРИ, ІЛЮСТРАЦІЇ, ЛИСТІВКИ, ПЛАКАТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

спеціальності 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Видавнича справа та редагування»

Укладач: Горбенко І. Ф., к.філол.н., доцент.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри видавничої справи та
редагування

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.
Завідувач кафедри видавничої справи та
редагування

_____ Т. М. Плеханова

Ухвалено науково-методичною радою
факультету журналістики

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.
Голова науково-методичної ради
факультету журналістики

_____ Н. В. Романюк

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань 06 - «Журналістика»	Вибіркова навчальна дисципліна Цикл професійної підготовки	
Загальна кількість годин - 150	Спеціальність 061 - «Журналістика»	Рік підготовки	
	Освітньо-професійна програма «Видавнича справа та редагування»	3-й	3-й
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4 год.	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Лекції	
		-	-
		Практичні	
		56 год.	14 год.
		Самостійна робота	
		94 год.	136
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Брошури, ілюстрації, листівки, плакати» є засвоєння студентами комплексу теоретично-практичних знань з основ видавничої справи та редагування, необхідних для фахової підготовки до друку різних за цільовим призначенням брошур, листівок, плакатів та редакторської підготовки ілюстрацій як особливого елемента видання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості редакторсько-видавничої підготовки брошур, листівок, плакатів;
- особливості візуального каналу сприйняття інформації;
- специфіку гармонійного поєднання кольорів та тонів;
- засоби нефотографічного ілюстрування інформації на сайтах, порталах та інших інформаційних ресурсах Інтернету (інфографіка, малюнки, карикатури, комікси тощо);
- технічні основи фотографії як різновиду візуальної комунікації;
- базові та споріднені жанри фотожурналістики.

вміти:

- вільно орієнтуватися у типології видань;
- здійснювати ґрунтовний редакторський аналіз брошур, листівок, ілюстрацій, плакатів;
- використовувати засоби впливу на візуальний канал сприйняття інформації;
- обирати та створювати якісний ілюстративний медіаконтент;
- працювати у безкоштовних сервісах зі створення інфографіки.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей)**:

- навчитися створювати повноцінний інформаційний продукт;
- засвоїти правила формування ефективної комунікаційної стратегії;
- вміти управляти комплексними діями або проектами.

Міждисциплінарні зв'язки. При викладанні курсу «Брошури, ілюстрації, листівки, плакати» необхідно враховувати його зв'язки з дисциплінами «Конструювання друкованих видань» (особливості дизайну друкованих засобів масової інформації), «Видавничі стандарти» (правила подачі текстового та ілюстративного контенту), «Газетно-журнальні видання» (специфіка редакторської підготовки періодики), «Художнє та технічне редагування» (фактори ефективного впливу на людську свідомість через візуальний канал сприйняття інформації) та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Брошури, листівки як різновиди друкованої продукції

Тема 1. Брошури як особливий вид неперіодичної друкованої продукції.

Брошури як вид неперіодичної друкованої продукції. Визначення. Цільове призначення. Типологічні особливості: рекламні, інформаційні, освітні. Види брошур (багатосторінкові каталоги, брошура-каталог, проспекти, прайси, прес-релізи). Переваги брошур над листівками та проспектами.

Тема 2. Поліграфічна характеристика брошур.

Поліграфічне виконання брошур та можливі формати (стандартні, додаткові і нестандартні). Технологія виготовлення. Популярні види брошурування.

Тема 3. Робота редактора над підготовкою брошур різних видів.

Специфіка роботи редактора над проектом брошури. Основні етапи підготовки брошури до друку. Архітектоніка брошури. Робота редактора над елементами брошури різного цільового призначення. Єдність форми і змісту.

Тема 4. Дизайн брошур: редакторський аспект підготовки.

Дизайн брошур: редакторський аспект підготовки. Підготовка макету. Елементи типографічного дизайну. Композиція текстового й ілюстративного матеріалу. Робота із модульною сіткою. Брошура як складова фірмового стилю організації.

Тема 5. Листівки як видавничий метажанр.

Історія листівок у контексті розвитку ізовидань: хронологічний, видовий, географічний, видавничий аспекти. Визначення. Цільове призначення. Типологічні особливості. Види листівок (за жанром, конструкцією, поліграфічним виконанням тощо). Переваги і недоліки листівок. Листівка як засіб інформаційної і політичної реклами.

Тема 6. Поліграфічна характеристика листівок.

Поліграфічне виконання листівок та можливі формати. Технологія виготовлення.

Тема 7. Робота редактора над підготовкою листівок різних видів.

Специфіка роботи редактора над проектом листівки. Основні етапи підготовки листівки до друку. Структура листівки. Робота редактора над елементами листівок різного цільового призначення. Єдність форми і змісту. Дизайн листівок.

Розділ 2. Плакати, ілюстрації як різновиди друкованої продукції

Тема 8. Плакат як витвір графічного дизайну.

Історія рекламно-плакатної графіки. Визначення. Цільове призначення. Типологічні особливості. Види плакатів, Плакат як засіб інформаційної, іміджевої і політичної реклами.

Тема 9. Робота редактора над підготовкою плакатів різних видів.

Специфіка роботи редактора над проектом плакату. Основні етапи підготовки плакату до друку. Композиція й архітектоніка плакатів різних типів. Робота редактора над елементами плакатів. Дизайн плакатів.

Тема 10. Поліграфічна характеристика плакатів.

Поліграфічне виконання плакатів та можливі формати. Технологія виготовлення.

Тема 11. Ілюстрування видання

Визначення понять «зображення», «ілюстрування», «ілюстрація». Види зображень. Фотографія, фотокопія, малюнок, монтаж, карта, сігнет, видавнича марка, емблема, логотип, екслібрис. Зображення за способом відтворення. Роль ілюстрацій у різних видах видань.

Тема 12. Редакторська підготовка зображальних оригіналів

Підбір та опрацювання зображальних оригіналів. Підбір та створення зображень. Джерела отримання ілюстрацій для публікацій. Кадрування та масштабування зображення: роль редактора у цьому процесі. Стандарти якості зображення. Основні вимоги до техніки виконання оригіналів. Технічні параметри зображення. Методи корекції зображення.

Тема 13. Сучасні тенденції функціонування інфографіки.

Поняття інфографіки та переваги її використання. Типи інфографіки за змістом, форматом, метою, джерелом інформації, формою візуалізації, способом поширення, цільовою аудиторією тощо. Складові якісної медіаінфографіки: дані, дизайн, вірусність та сторітеллінг. Сутність інтерактивності інфографіки. Відеоінфографіка: особливості створення. Переможці конкурсу інфографіки "Malofiej".

Тема 14. Карикатури, комікси.

Поняття, типи, функції, особливості створення та використання мальованих ілюстрацій. Поняття, типи, функції, особливості використання карикатур. Поняття, типи, функції, особливості використання коміксів.

Тема 15. Базові жанри фотожурналістики.

Поняття жанру в зображальній журналістиці. Система фото жанрів. Фотокореспонденція як інформаційний жанр. Фоторепортаж – особливості композиції, центральна та бокова сюжетика. Фотонарис: його роль в осмисленні й розкритті явищ соціальної дійсності. Фотопортрет – види і форми, правда факту й образ. Фотосеквенція, фотосесія, фотосерія – їх розмежування. Рекламна фотографія. Інші жанри фотожурналістики.

Тема 16. Споріднені жанри фотожурналістики.

Нічна фотографія. Спортивна фотографія. Передача динаміки. Весільна фотографія. Дитяча фотографія. Вулична фотографія. Фотографія знаменитостей. Пейзажна фотографія. Художня фотографія.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	п.	с.р		л	лаб.	с р
1	2	3	4	5	6	7		
Розділ 1. Брошури, листівки як різновиди друкованої продукції								
Тема 1. Брошури як особливий вид неперіодичної друкованої продукції	11		4	7	11		2	9
Тема 2. Поліграфічна характеристика брошур	9		2	7	11			9
Тема 3. Робота редактора над підготовкою брошур різних видів	11		4	7	11			9

Тема 4. Дизайн брошур: редакторський аспект підготовки	11	4	7	10		9
Тема 5. Листівки як видавничий мета жанр	11	4	7	12	2	9
Тема 6. Поліграфічна характеристика листівок	11	4	7	11		9
Тема 7. Робота редактора над підготовкою листівок різних видів	11	4	7	9	2	9
Разом за розділом 1	75	26	49	69	6	63
Розділ 2. Плакати, ілюстрації як різновиди друкованої продукції						
Тема 8. Плакат як витвір графічного дизайну.	9	4	5	10	2	8
Тема 9. Робота редактора над підготовкою плакатів різних видів.	7	2	5	8		8
Тема 10. Поліграфічна характеристика плакатів.	7	2	5	8		8
Тема 11. Ілюстрування видання	9	4	5	10	2	8
Тема 12. Редакторська підготовка зображальних оригіналів	9	4	5	8		8
Тема 13. Сучасні тенденції функціонування інфографіки.	9	4	5	10	2	8
Тема 14. Карикатури, комікси.	7	2	5	10	2	8
Тема 15. Базові жанри фотожурналістики	9	4	5	8		8
Тема 16. Споріднені жанри фотожурналістики.	9	4	5	9		9
Разом за розділом 2	75	30	45	81	8	73
Усього годин	150	56	94	150	14	136

5. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Брошури як особливий вид неперіодичної друкованої продукції	4	2
2	Тема 2. Поліграфічна характеристика брошур	2	
3	Тема 3. Робота редактора над підготовкою брошур різних видів	4	
4	Тема 4. Дизайн брошур: редакторський аспект підготовки	4	
5	Тема 5. Листівки як видавничий мета жанр	4	2
6	Тема 6. Поліграфічна характеристика листівок	4	
7	Тема 7. Робота редактора над підготовкою листівок різних видів	4	2
8	Тема 8. Плакат як витвір графічного дизайну.	4	2
9	Тема 9. Робота редактора над підготовкою плакатів різних видів.	2	
10	Тема 10. Поліграфічна характеристика плакатів.	2	

11	Тема 11. Ілюстрування видання	4	2
12	Тема 12. Редакторська підготовка зображальних оригіналів	4	
13	Тема 13. Сучасні тенденції функціонування інфографіки.	4	2
14	Тема 14. Карикатури, комікси.	2	2
15	Тема 15. Базові жанри фотожурналістики	4	
16	Тема 16 Споріднені жанри фотожурналістики.	4	
	Разом	56	14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Брошури як особливий вид неперіодичної друкованої продукції	7	9
2	Тема 2. Поліграфічна характеристика брошур	7	9
3	Тема 3. Робота редактора над підготовкою брошур різних видів	7	9
4	Тема 4. Дизайн брошур: редакторський аспект підготовки	7	9
5	Тема 5. Листівки як видавничий метажанр	7	9
6	Тема 6. Поліграфічна характеристика листівок	7	9
7	Тема 7. Робота редактора над підготовкою листівок різних видів	7	9
8	Тема 8. Плакат як витвір графічного дизайну.	5	8
9	Тема 9. Робота редактора над підготовкою плакатів різних видів.	5	8
10	Тема 10. Поліграфічна характеристика плакатів.	5	8
11	Тема 11. Ілюстрування видання	5	8
12	Тема 12. Редакторська підготовка зображальних оригіналів	5	8
13	Тема 13. Сучасні тенденції функціонування інфографіки.	5	8
14	Тема 14. Карикатури, комікси.	5	8
15	Тема 15. Базові жанри фотожурналістики	5	8
16	Тема 16 Споріднені жанри фотожурналістики.	5	9
	Разом	94	136

7. Види контролю і система накопичення балів

Студенти можуть отримати таку кількість балів:

60 балів – за засвоєння теоретичної бази і практичних завдань до планів (усна відповідь на питання плану практичного заняття, контрольне тестування за результатами вивчення кожного розділу);

40 балів – екзамен (оцінювання усної відповіді та практичних завдань, рекомендованих до виконання у межах самостійної роботи).

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування.

За ґрунтовну усну відповідь на занятті студент може отримати максимум **3** бали.

Письмовий контроль у вигляді контрольного тестування оцінюється максимум у 5 балів.

За кожне виконане практичне завдання, рекомендоване до виконання у межах самостійної роботи – максимум **1** бал (у сукупності **20** балів).

	Вид контрольного заходу / кількість контрольних заходів / кількість балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів	
1	Підготовка та презентація одного з теоретичних питань плану заняття	17	3	51	
2	Контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу <i>Розділу I</i>	1	4	4	
3	Контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу <i>Розділу II</i>	1	4	5	
4	Підсумковий контроль - екзамен	Усне опитування за вивченим матеріалом курсу	1	20	20
		Перевірка практичних завдань, рекомендованих до виконання у межах самостійної роботи	1	20	20
Усього		21		100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		

FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Буковецкая О. Дизайн текста: шрифт, эффекты, цвет. Москва, 2000. 304 с.
2. Рагковски Н. Профессия – иллюстратор. Учимся мыслить творчески. Москва, 2012. 312 с.
3. Редакторская подготовка изданий: учебник. Под ред. С. Антоновой. Москва, 2002. 468 с.
4. Шевченко В. Форми візуалізації в сучасному журналі: моногр. Київ, 2013. 339 с.
5. Шевченко В. Художньо-технічне редагування: підручник. Київ, 2010. 516 с.

Додаткова:

1. Валуєнко Б. Зовнішнє оформлення друкованих видань: Способи композиційного зв'язку шрифту і зображення. *Друкарство*. 1999. № 3. С. 12-13.
2. Волинець Г. Сучасні тенденції використання інфографіки. *Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації*. 2013. № 3-4. С. 67-72.
3. Горевалов С., Зикун Н. Жанри фотожурналістики в умовах посилення тенденції візуалізації ЗМІ. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2014. Т. 56. С. 257-261.
4. Гресько О. Візуальна комунікація як основа масово-інформаційної діяльності ХХІ століття. *Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації*. 2015. № 1 (21). С. 4-8.
5. Жанри фотожурналістики / Журналістський фах: фотожурналістика: методичні рекомендації. Київ, 2012. С. 46-52.
6. Клушина Н. Композиция рекламного текста. *Русская речь*. 2000. № 5. С. 85-87.
7. Комолова Н. Компьютерная верстка и дизайн. Санкт-Петербург, 2003. 500 с.
8. Макарчук Л. Візуальна комунікація: ключові поняття та вектори аналізу. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна"*. Випуск 44. С. 167-170.
9. Швед О. Інфографіка як засіб візуальної комунікації в сучасній журналістиці. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: зб. наук. праць*. Київ, 2014. Вип. 30. С. 305-313.
10. Шевченко В. Основні поняття, що визначають зовнішню форму друкованого видання: текст лекції для студентів Інституту журналістики. Київ, 2004. 28 с.
13. Шевченко В. Графічна організація друкованого тексту та його художня інтерпретація засобами складання. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2001. Т. 2. С. 53-69.
14. Шевченко В. Елементи оформлення сучасного газетного видання. *Наукові записки Ін-ту журналістики*. 2000. Т. 1. С. 88-95.
15. Шилова А. Фотоілюстрація як основний графічний засіб подання інформації у друкованих ЗМІ. *Молодий вчений*. 2017. № 11 (51). С. 269-272.

Інформаційні ресурси

1. Академія кольору. URL: http://www.koloristika.in.ua/t_pvk.php (дата звернення: 31.08.2018).
2. База даних: 54 найкращі друковані інфографіки минулого року. URL: <https://platfor.ma/magazine/text-sq/media-innovations-lab/best-malofiej-infographics> (дата звернення: 3.08.2018).

3. Жиленко А., Климова О. Определение видов инфографики как редакторская проблема. URL: http://elar.urfu.ru/bitstream/10995/56361/1/kd_2017_08.pdf (дата звернення: 28.08.2018).

4. Киевская школа фотографии. URL: <https://www.photoschool.kiev.ua/fotoklub/stati/18-photography-composition-three-rules> (дата звернення: 5.07.2018)

5. Редакторский портал. URL: http://redactor.in.ua/ru/actual/502.Manifest_vizualizatsii_informatsii (дата звернення: 13.02.2016).

Погоджено

Навчальний відділ

« 23 » грудня 2019 р.